

Yrittäjyys on
Suomen vahva
tukijalka,
koska yrittäjät
luovat **työtä**
ja kasvua.

SUOMEN YRITTÄJIEN EUROVAALIOHJELMA

 Yrittäjät
Yrittäjyyden puolesta.

SUOMEN YRITTÄJIEN
EUROVAALIOHJELMA

Kestävän kasvun Eurooppa

Suomen Yrittäjät on noin 115 000 jäsenellään eurooppalaisittain iso elinkeinoelämän järjestö. Vaikutamme Euroopan unionin asioihin sekä Suomessa että Brysselissä. Suomen Yrittäjät kuuluu myös eurooppalaisten yrittäjäjärjestöjen yhteisöön: Eurooppa-järjestömme SMEUnited edustaa 12 miljoonaa eurooppalaista pientä ja keski suurta yritystä. Suomen Yrittäjillä on Brysselissä oma toimisto, jonka kautta osallistumme jokapäiväiseen EU-edunvalvontatyöhön Brysselissä. Teemme myös tiivistä yhteistyötä Pohjoismaisten yrittäjäjärjestöjen kanssa.

Kestävää Eurooppaa rakentamassa

- 1 Kasvua sisä- ja kansainvälisiltä markkinoilta
- 2 Yritykset kohti vähähiilistä taloutta
- 3 Pk-yritykset turvaavat työllisyyden ja hyvinvoinnin
- 4 Vahva talous luo kestävää kasvua
- 5 Yhteiset EU-varat tukemaan kasvua ja kilpailukykyä
- 6 Yritykset tarvitsevat laadukkaampaa sääntelyä

Kestävää Eurooppaa rakentamassa	4
Yrittäjien keskeiset viestit seuraavalle EU-toimikaudelle	6
1. Kasvua sisä- ja kansainvälisiltä markkinoilta	8
1.1. Digitaliset sisämarkkinat	10
1.2. Kasvua kansainvälisillä markkinoilla	12
2. Yritykset kohti vähähiilistä taloutta	14
3. Pk-yritykset turvaavat työllisyyden ja hyvinvoinnin	16
3.1 Sosiaalinen Eurooppa	17
3.2 Osaaminen ja innovaatiot	18
4. Vahva talous luo kestävää kasvua	20
4.1 Toimivat rahoitusmarkkinat kirittävät kasvua	21
4.2 Pienet ja keskisuuret yritykset tarvitsevat pankkirahoitusta	22
4.3 Kestävällä rahoituksella kestävää kasvua	22
4.4 Verotus muutoksessa	23
5. Yhteiset EU-varat tukemaan kasvua ja kilpailukykyä	26
6. Yritykset tarvitsevat laadukkaampaa sääntelyä	28
6.1 Lainsäädännön vaikutukset tulee selvittää	29
6.2 Päivitetään Small Business Act (SBA) vastaamaan pk-yrittäjyyden tarpeita	29
Euroopan parlamentti	32
Euroopan unionin budjetti	33

Kestävää Eurooppaa rakentamassa

Euroopan unioni avaa yrityksille lähes 500 miljoonan kuluttajan kotimarkkinat. Suomi on osa unionia, ja olemme kaikki EU:n kansalaisia. EU:n neljä vapautta eli ihmisten, tavaroiden, palveluiden ja pääoman vapaa liikkuvuus ovat lisänneet kansalaisten hyvinvointia sekä eurooppalaisten yritysten ja koko EU:n kilpailukykyä suhteessa globaaleihin markkinoihin.

Euroopan unioni on myös suomalaisten yritysten kotimarkkina. Yritystemme viennistä noin 60 prosenttia suuntautuu muihin EU-maihin, ja tuonnista 73 prosenttia tulee EU-alueen sisältä. Yhdenmukaiset EU-säännöt tarjoavat yhtenäisen yrittäjyyden toimintaympäristön. Tuotteet ja palvelut liikkuvat kohtuullisen vapaasti yli kansallisten rajojen, ja sisämarkkinoilla vallitsee tasapuoliset kilpailuedellytykset.

EU:ssa toimii yli 24 miljoonaa yritystä. Yrityksistä 99,7¹ prosenttia on pieniä ja keskiuuria yrityksiä (alle 250 työntekijää). Näistä valtaosa (94 %) työllistää alle 10 työntekijää. Yksinyrittäjien merkitys on suuri: he muodostavat 61 prosenttia kaikista yrityksistä. Kolme työpaikkaa neljästä syntyy pk-yrityksiin. Pk-yritykset ovat eurooppalaisen työllisyyden sekä työntekijöiden hyvinvoinnin paras turva.

Euroopan unionin kestävyyttä haastetaan monelta suunnalta. Ilmastonmuutoksen haasteet ovat laaja-alaisia. Lisääntyvien ympäristöongelmien ja sään ääri-ilmiöiden lisäksi se vaikuttaa Euroopan lähitöllä olevien maiden elinolosuhteisiin lisäten pakolaisuutta. Ilmastonmuutos hidastaa myös talouden kasvua ja vaikuttaa näin ihmisten hyvinvointiin ja pk-yritysten toimintaympäristöön. EU:n on toimittava vahvana suunnannäyttäjänä globaalissa ilmastopolitiikassa ja torjuttava ilmastonmuutosta tehokkaasti. Yrityksillä on keskeinen rooli ilmastonmuutoksen torjunnassa, ja niitä tulee kannustaa kehittämään ympäristöystävällisiä ratkaisuja.

¹ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Business_demography_statistics

Myös EU-alueen taloudellinen kestävyys kaipaa vahvistamista. EU:n talous- ja rahaliiton EMUn valuvikojen korjaaminen on yksi EU:n keskeisimmistä lähi-vuosien hankkeista. Globaalin kilpailun tiivistyessä EU:n on pidettävä huolta kilpailukyvystään myös yritysten uudistumista, innovatiivisuutta ja kasvuha-lukkuutta lisäävillä toimilla. Tämä edellyttää, että EU panostaa tutkimukseen ja tuotekehitykseen sekä älykkään teknologian käyttöönottoon. Samalla EU:n on aktiivisesti rakennettava datan liikkumiseen ja jalostamiseen perus-tuvaa taloutta, jonka puitteet mahdollistavat uuden arvokkaan liiketoiminnan synnyn ja kasvun.

Jakolinjat EU:n tulevaisuuden kannalta keskeisissä kysymyksissä repivät EU:n yhtenäisyyttä. Yhteisesti sovittujen pelisääntöjen kunnioittamista ei enää voi pitää itsestäänselvyyttenä, kun yhä useamman jäsenmaan vallan kahvassa ovat populistiset, kansallismieliset voimat. Monessa EU-maassa myös kyseenalaistetaan koko liberaali demokratia, mikä on hyvin huolestut-tavaa.

Protektionismi nousee, ja globalisaatio on vastatulessa. Ison-Britannian kanssa pitää löytää uusi tiiviin yhteistyön tie. Yhdysvaltojen ja EU:n viilenty-neeseen suhteeseen pitäisi löytää uusi yhteistyön malli, jolle voidaan raken-taa kumppanuutta.

Turvallisuuspoliittinen ympäristö on muuttunut, terrorismin vaara on läsnä ja yhteinen linja maahanmuuttokysymyksiin EU:ssa vielä löytymättä. Turvatto-muuden tunne uhkaa kasvaa. EU:n päätöksenteon kestävyys on koetuksella. Euroopan parlamentin vaalit on erinomainen aika etsiä vastauksia näihin haasteisiin. On selvää, että alkava Euroopan parlamentin toimikausi tulee olemaan poikkeuksellinen.

Euroopan parlamentilla on suuri vastuu EU:n tulevaisuudesta. Suomalai-set tuovat Euroopan parlamenttiin oman näkemyksensä ja osaamisensa. Uskomme, että Suomesta valittavat 14 edustajaa täyttävät paikkansa hyvin ja vastuullisesti. Kokemus on osoittanut, että aktiivisesti toimimalla pienen maan edustajat pääsevät vaikuttamaan suuriin asioihin. EU-yhteistyötä turvaamalla varmistetaan, että myös tulevilla sukupolvilla on hyvät tulevai-suuden näkymät.

Suomessa on noin 1,3 miljoonaa kansalaista, jotka ovat syntyneet EU-Suo-meen. Haasteista huolimatta EU-kansalaisilla menee paremmin kuin kos-kaan. Heille EU on luonteva osa elämää ja arkea. Kannustamme kaikkia kan-salaisia – nuoria ja vanhoja, yrittäjiä ja palkansaajia – vaikuttamaan omaan tulevaisuuteensa äänestämällä EU-vaaleissa. Vaaleissa on kyse tärkeistä yhteisistä asioista.

Euroopan unionin suurin ansio on rauhan ja vakauden ylläpitäminen monien raskaiden sotien maanosassa. Tätä EU:n saavutusta yrityselämä arvostaa suuresti. Ilman rauhaa ja yhteiskunnallista vakautta yrittäjien toimintaympäristöltä puuttuisi pohja.

Yrittäjien keskeiset viestit seuraavalle EU-toimikaudelle

- Parannetaan pk-yritysten kasvun mahdollisuuksia EU:n sisämarkkinoilla vahvistamalla sisämarkkinasääntöjä, jotka edistävät tavaroiden ja erityisesti palveluiden vapaata liikkuvuutta.
- Varmistetaan, että sovittuja sisämarkkinasääntöjä noudatetaan. Varataan riittävät resurssit EU-lainsäädännön täytäntöönpanoon ja luodaan tehokkaat valvonta- ja täytäntöönpanomekanismit yhteisten sääntöjen noudattamisen takaamiseksi.
- Turvataan EU:n kasvu laatimalla säännöt pienet ensin -periaatteen mukaan ja varmistetaan EU:n lainsäädännön oikea-aikainen ja täysimääräinen täytäntöönpano kaikissa jäsenmaissa.
- Uudistetaan EU:n pk-yrityspoliittinen ohjelma Small Business Act (SBA) vastaamaan nykypäivän yrittäjyyden tarpeita.
- Sosiaalinen Eurooppa edellyttää menestyviä yrityksiä ja korkeaa työllisyyttä. Otetaan työllistämisen helpottaminen työelämää koskevan EU-sääntelyn strategiseksi tavoitteeksi. Sääntelyyn tarvitaan uusi tasapaino työntekijän suojelun periaatteen ja työmarkkinoiden toimivuuden välille.
- Varmistetaan, ettei EU:n tasolta luoda jäykkyyksiä työmarkkinoille, vaan edistetään yrityskohtaisuutta työehtojen määrittelyssä.
- Vauhditetaan EU:n tutkimus- ja innovaatiopoliitikalla yritysten siirtymistä kohti vähähiilistä taloutta ja edistetään niiden globaalia edelläkävijyyttä vähäpäästöisessä teknologiassa.
- Vahvistetaan EU:n globaalia kilpailukykyä siirtymällä koulutuspolitiikasta kohti digitaalisen tietoyhteiskunnan tarpeisiin vastaavaa osaamispolitiikkaa ja nimetään komissioon tästä vastaamaan osaamiskomissaari.

- Rakennetaan Eurooppaan digitaalista taloutta, joka perustuu datan liikkuvuudelle, älykkään teknologian käytölle, korkealle osaamiselle sekä kuluttajien ja yrittäjien vahvalle keskinäiselle luottamukselle.
- Edistetään innovaatiovetoista kasvua vahvistamalla EU:n tutkimus- ja innovaatio-ohjelman Horisontti Euroopan resursseja ja parantamalla startup- ja pk-yritysten pääsyä sen piiriin.
- Tuetaan digitaalisten työkalujen ja edistyneen teknologian käyttöönottoa erityisesti pk-yrityksissä EU:n Digitaalinen Eurooppa -ohjelman kautta.
- Vahvistetaan tervettä talouspolitiikkaa uudistamalla talous- ja rahaliiton (EMU) rakenne ja lisätään kasvun edellytyksiä parantamalla rahoitusmarkkinoiden toimintaa.
- Määräenemmistöpäätöksentekoon siirtyminen veroasioissa ei ole toivottavaa, sillä se voisi merkitä heikosti valmisteltujen lainsäädäntöhankkeiden menestymistä tai verotusoikeuden uudelleenjakoa siten, että verotuloja siirtyisi suurempiin jäsenvaltioihin.
- Varmistetaan uudesta monivuotisesta rahoituskehiksestä ja -ohjelmista sovittaessa, että EU:n varojen käyttö tukee Euroopan talouskasvua, työllisyyttä ja pk-yritysten kilpailukyvyyn kehitystä, eurooppalaista osaamista sekä laaja-alaista tutkimusta ja innovaatiotoimintaa.

1. Kasvua sisä- ja kansainvälisiltä markkinoilta

Sisämarkkinat on yksi EU:n suurimmista saavutuksista. Suomen kaltaisille pienten kotimarkkinoiden EU-jäsenmaille sisämarkkinat tarjoavat erinomaisia kasvun ja kehittymisen mahdollisuuksia. Sisämarkkinat ovat monelle pk-yritykselle ensi askel kansainvälistymiseen EU-rajojen ulkopuolelle.

Sisämarkkinat ovat tärkeitä myös yrityksille, jotka eivät harjoita itse suoraa vientiä muihin EU-maihin vaan ovat osa eurooppalaisia alihankintaketjuja. Suomalaisista pk-yrityksistä 23 prosentilla on kansainvälistä liiketoimintaa. Suomessa on noin 66 000 pientä ja keskisuurta yritystä, jotka vievät tavaroita tai palveluja Suomen rajojen ulkopuolelle tai harjoittavat muuten liiketoimintaa rajat ylittävästi. EU-maiden osuus Suomen tavaraviennin määrästä on noin 60 prosenttia ja euroalueen 39 prosenttia.

Parhaimmillaan sisämarkkinasääntelyllä voidaan lisätä yritysten taloudellista aktiivisuutta.

Kuluttajakaupassa toimivan yrittäjän asemaa voi parantaa ja helpottaa rajat ylittävää kuluttajakauppaa harmonisoimalla sisämarkkinasääntöjä esimerkiksi kuluttajansuojan keskeisissä elementeissä, kuten virhevastuun kestossa.

Digitaalisuuden tulee olla lähtökohtana, kun tehdään sisämarkkinapolitiikkaa ja -sääntelyä. EU:n tulee esimerkiksi edistää verkkokaupan yrityksille tarjoamaa kansainvälistymismahdollisuutta. Tällä hetkellä vain noin viidesosa verkkokauppaa harjoittavista eurooppalaisista yrityksistä tekee sitä kansallisten markkinoidensa ulkopuolella.

Euroopan kasvun ja työllisyyden kannalta on tärkeää, että palvelumarkkinoiden esteet poistetaan. Palvelut liikkuvat sisämarkkinoilla edelleen huomattavasti tavaroita verkkaisemmin, vaikka niiden osuus EU:n lisäarvosta on noin 71 prosenttia ja työllisyydestä 68 prosenttia. Palvelujen osuus suomalaisen viennin arvosta on tällä hetkellä noin 30 prosenttia. Palvelumarkkinoiden esteiden purkaminen toisi uusia kasvun mahdollisuuksia palvelusektorilla toimiville pk-yrityksille. Myös valmistavan teollisuuden kilpailukyky on vahvasti kytketty palvelusektorin kilpailukykyyn.

EU:n tulee nykyistä paremmin varmistaa, että jäsenmaat noudattavat asianmukaisesti sisämarkkinoiden toiminnan takaavat yhteiset EU-säännöt ja panevat ne täytäntöön. Sääntöjen kiertämistä tulee tarvittaessa ehkäistä tehokkailla sanktiomekanismeilla. Jäsenvaltioiden ei myöskään tule synnyttää sisämarkkinaesteitä kuorruttamalla direktiivejä kansallisilla lisävaatimuksilla (ns. gold-plating-ilmiö).

Myös julkisilla hankinnoilla on merkittävä rooli EU:n sisämarkkinoilla. Jul-

kisten hankintojen kokonaisarvo on noin 20 prosenttia EU-maiden bruttokansantuotteesta. On eurooppalaisten etu, että hankinnat toteutetaan tehokkuutta ja markkinoiden toimivuutta edistäen. Markkinoiden avaaminen synnyttää tarjontaa ja kilpailua. Niiden yhteisvaikutuksena syntyy myös kasvuyrittäjyyttä sekä innovaatioita.

Yhdessä EU-maassa rekisteröity yritys voi kilpailla julkisesta hankintasopimuksesta toisissa EU-maissa. Käytännössä tarjouskilpailussa menestyään harvoin, ja vain kaksi prosenttia julkisista hankinnoista tehdään toisissa EU-maissa. On toivottavaa, että tulevaisuudessa yhä useampi yritys pääsisi osallistumaan myös kansalliset rajat ylittäviin hankintasopimuksiin.

- EU:n sisämarkkinoita tulee kehittää niin, että pk-yritysten on helppo hyödyntää niiden tarjoamia kasvun ja skaalautumisen mahdollisuuksia.
  - Sisämarkkinasääntöjen täytäntöönpanon ja noudattamisen valvontaa tulee vahvistaa ja sääntöjen rikkomista ja noudattamatta jättämistä sanktioida. Komission tulee jatkossa kiinnittää enemmän huomiota kansalliseen ylisääntelyyn.
  - Palveluiden vapaata liikkuvuutta sisämarkkinoilla tulee edistää palveluja koskevaa EU-lainsäädäntöä ja sen täytäntöönpanoa kehittämällä.
- Sisämarkkinasääntöjä tulee harmonisoida silloin, kun yhteiset EU-tason säännöt edistävät sisämarkkinoiden toimintaa ja rajat ylittävää kauppaa.
- Digitaalisuuden tulee olla lähtökohtana sisämarkkinapolitiikkaa ja -sääntelyä tehtäessä. Sisämarkkinasääntöjen tulee kannustaa yrityksiä hyödyntämään verkkokaupan tarjoamia kasvun mahdollisuuksia.
  - Pk-yritysten pääsyä mukaan julkisiin hankintoihin tulee edesauttaa ja yritysten aktiivisempaa osallistumista rajat ylittäviin hankintasopimuksiin edistää.

1.1. Digitaliset sisämarkkinat

Digitalisaatiota on edistettävä kaikilla eurooppalaisen talouden sektoreilla. Digitaalisten palveluiden kauppa kasvaa nopeammin kuin maailmankaupan muut osat. Digitalisaation vuoksi osa tuotteista on sellaisia, että ne voidaan kuluttaa missä ja milloin tahansa. EU:lla on valmiudet johtaa maailmanlaajuisia digitalo-utta, jos se onnistuu löytämään yhteiset päämäärät edistämään elinkeinojen uudistumista, torjumaan protektionismia ja tilkitsemään lainsäädännön puutteita.

Digitaalisen Euroopan viisi rakennuspilaria ovat datan liikkuvuus, tekoäly, alustatalous, digitaalinen osaaminen sekä digitalouden toimijoiden välinen luottamus. Ne muodostavat hyvän lähtökohdan kilpailukykyisemmän ja

paremmin voivan Euroopan rakentamiselle. Näitä peruspilareita vahvistettaessa EU:n on tärkeä varmistaa, että myös pienemmillä yrityksillä on pääsy digitalisaation avainresursseihin, kuten osaamiseen, jota uuden teknologian ja niihin perustuvien liiketoimintamallien käyttöönotto edellyttää. Samalla pk-yritysten tieto- ja alustatalouden liiketoimintakykyä on lujitettava. Uusi Digitaalinen Eurooppa -ohjelma on asemoitava palvelemaan näitä päämääriä.

EU:n tulee edistää datan liikkuvuutta ja saatavuutta sisämarkkinoilla. Tämä tapahtuu luomalla tiedolle yleisesti tunnustettuja laatustandardeja, selkeyttämällä tiedon käyttöoikeuksia ja parantamalla kansalaisten ja yritysten käytännön mahdollisuuksia hallita dataansa. EU:n on myös osaltaan varmistettava, että julkisin varoin kerätyt tietovarannot ovat siirtokelpoisessa muodossa ja avoimien rajapintojen kautta yksityisten sovellus- ja palvelukehittäjien käytössä yksityisyyden ja liikesalaisuuksien suoja huomioiden.

Tietoon perustuvassa taloudessa markkinoiden on toimittava niin, että kilpailu on reilua eikä epätervettä keskittymistä tapahdu. Yhtä lailla tärkeää on, että kuluttajien ja yrittäjien luottamus digitalisoituviin tuotteisiin ja palveluihin on vahvaa. Siksi eurooppalaisen tietotalouden mallin on perustuttava kansalaisten yksityisyyden kunnioittamiselle ja luottamuksen rakentamiselle. Tämä huomioiden on samalla huolehdittava, että uutta teknologiaa koskeva sääntely ei heikennä uusien hyödyllisten palveluiden ja liiketoimintamallien syntyä ja kasvua.

- Rakennetaan Euroopan digitaalista ulottuvuutta viiden rakennus pilarin varaan. Ne ovat datan liikkuvuus, tekoäly, alustatalous, digitaalinen osaaminen sekä digitalouden toimijoiden välinen luottamus.
- Toteutetaan verkkokauppaa ja innovaatioiden kasvuympäristöä edistävä digitaalisten sisämarkkinoiden ohjelma.
- Parannetaan pk-yritysten valmiuksia hyödyntää digitaalisia työkaluja ja edistynyttä teknologiaa sekä asemoidaan uusi Digitaalinen Eurooppa -ohjelma tätä palvelemaan.
- Edistetään datan saatavuutta ja liikkuvuutta luomalla tiedolle yleisesti tunnustettuja laatustandardeja, selkeyttämällä tiedon käyttöoikeuksia sekä parantamalla kuluttajien ja yritysten käytännön mahdollisuuksia hallita dataansa.
- Varmistetaan, että dataan perustuvan markkinatalouden pelisäännöt ovat reilut, kilpailumekanismi toimii ja kuluttajien ja yrittäjien luottamus digitalisoituviin tuotteisiin ja palveluihin säilyy.
- Varmistetaan, että sääntely mahdollistaa uuteen teknologiaan perustuvien hyödyllisten palveluiden ja liiketoimintamallien synnyn ja kasvun.
- Taataan pienemmille yrityksille pääsy digitalisaation avainresursseihin kuten osaamiseen, jota uuden teknologian ja siihen perustuvien liiketoimintamallien käyttöönotto edellyttää.

1.2. Kasvua kansainvälisillä markkinoilla

Euroopan unionin osuus maailman bruttokansantuotteesta on yli 20 prosenttia, ja se on yksi maailman suurimmista vapaakauppa-alueista. Euro on maailman toiseksi käytetyin valuutta. EU:n arvopohja perustuu vapaakauppaan. EU tavoittelee avoimia markkinoita, joilla on tasapuoliset toimintaedellytykset sekä korkeatasoiset kansainväliset standardit.

Euroopan unioni rakentui alun perin tulliliittoon sekä yhteisen tullitariffin nojalla annettuihin sääntöihin. EU avaa markkinoita ja ohjaa jäsenvaltioiden kauppasuhteita EU:n ulkopuolisten maiden kanssa. Kauppasopimukset voivat olla kahden- tai monenvälisiä riippuen siitä, miten monta maata on mukana. Kauppasopimukset auttavat yrityksiä pääsemään uusille markkinoille. Suomalaisia vientiyrityksiä on nyt enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Talouden painopiste muuttuu, ja tulevasta kasvusta 90 prosenttia tapahtuu Euroopan ulkopuolella. Talouden johtoasema on siirtynyt Aasiaan ja Yhdysvaltoihin. EU:n taloudellisen kilpailukyvyn heikkeneminen on yksi keskeisimpiä tulevaisuuden haasteita.

Protektionismi on lisääntynyt, ja kauppasodan uhka on voimakkaasti läsnä. Maailman kauppajärjestö WTO, joka kattaa 95 prosenttia maailmankaupasta, on vaikeuksissa. WTO:ta tarvitaan myös tulevaisuudessa. EU:n tulee vaikuttaa voimakkaasti sen puolesta, että kauppajärjestö uudistuu, sen ydintoiminnot turvataan ja kyky toimia sääntöjärjestelmän laadunvalvojana tehostuu.

Globalisaatio on vastatuulella ja kauppasopimukseen suhtaudutaan ristiriitaisesti. EU:n sisämarkkinoiden kehittäminen antaa EU:lle voimaa maailmankaupassa ja auttaa vastaamaan globalisaation haasteisiin. Markkinoiden avoimuus ja tiukat standardit ovat paras keino saada globalisaation hyödyt kaikille EU:n kansalaisille ja yrityksille.

Kauppasopimuksilla pyritään turvaamaan, että eurooppalaisilla markkinoilla olevat tuotteet ja palvelut on tuotettu sosiaalisesti oikeudenmukaisesti ja ne ovat turvallisia. Uudet sopimukset sisältävät kestävästä kehityksestä, etenkin ympäristösuojelusta ja työoloista koskevaa säätelyä. Sopimukset eivät alenna eurooppalaisen säätelyn tasoa.

- EU:n tulee huolehtia toimivista kauppasuhteista Ison-Britannian kanssa kaikissa eri skenaarioissa.
- EU:n tulee käydä aktiivista vuoropuhelua Venäjän kanssa, sillä Venäjä on EU:lle tärkeä maantieteellisesti läheinen kumppani.
- Kauppasopimuksista tiedottamista tulee tehostaa, jotta yritykset voisivat paremmin hyödyntää näiden tarjoamia maailmanlaajuisia mahdollisuuksia.
- EU:n tulee osaltaan turvata WTO:n asema ja uudistuminen.

KASVUA KANSAINVÄLISILLÄ MARKKINOILLA.

2. Yritykset kohti vähähiilistä taloutta

EU on onnistuneesti vähentänyt kasvihuonepäästöjä samalla, kun talous on kasvanut. Hallitusten välisen ilmastopaneelin (IPCC) 1,5 asteen raportti osoittaa, että maailman on vähennettävä päästöjä huomattavasti oletettua nopeammin. Hallitsematon ilmastomuutos hidastaisi maailmantaloutta selvästi, mikä heikentäisi ihmisten hyvinvointia sekä pk-yritysten toiminta-edellytyksiä. Maiden nykyisillä päästövähennyslupauksilla ilmasto on lämpenemässä noin kolme astetta. Se ei ole riittävä tavoitetaso. EU:n on panostettava enemmän ilmastomuutoksen torjuntaan.

EU:n tulee ottaa entistä vahvempi asema kansainvälisessä ilmastopolitiikassa. Päästövähennykset tulee toteuttaa kustannustehokkaasti. Näin vältetään kansantaloudelle ja pk-yrityksille kohdistuvia turhia kustannuksia. Päästökauppa on tässä keskeinen työkalu. Päästökaupan kanssa päällekkäiset tavoitteet ja ei-päästökauppasektorin kustannustehoton taakanjako maiden välillä on tehnyt ilmastopolitiikasta tehotonta ja kallista.

Yrityksillä on iso rooli ilmastomuutoksen torjunnassa. Kysyntä vähäpäästöiselle teknologialle on valtava sekä EU:ssa että globaalisti. Kehittyvissä talouksissa voidaan tehdä vaikuttavia ja kustannustehokkaita ilmastotoimia, joihin eurooppalaiset yritykset voivat tarjota ratkaisuja. Myös asteittainen siirtyminen kohti kiertotaloutta on tärkeä osa ilmastomuutoksen hillintää.

EU voi tutkimus- ja innovaatiopolitiikallaan vauhdittaa yritysten siirtymistä kohti vähähiilistä taloutta ja edistää yritysten globaalia edelläkävijyyttä vähäpäästöisessä teknologiassa.

- EU:n tulee asettaa vuoden 2050 päästövähennystavoite Pariisin ilmastopöytäkirjan mukaisesti. Näin vauhditetaan myös muun maailman ilmastotoimia.
- Päästökauppa tulee olla ilmastopolitiikan ensisijainen ohjauskeino. Sen kunnianhimoa tulee nostaa.
- Öljyn ja maakaasun päästöjä tulee hillitä Euroopan-laajuisesti sisällyttämällä päästökauppaan rakennusten lämmitys.
- Resurssitehokkuuden sekä jätteiden ja materiaalien kierrätyksen edistäminen luo uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja vie samalla kohti kestävämpää taloutta.
- Toisen sukupolven uusiutuvien biopolttoaineiden laajemman käytön edellytyksiä ammattimaisessa tavaraliikenteessä tulee parantaa mahdollistamalla niille nykyistä alempi minimiverokanta.

3. Pk-yritykset turvaavat työllisyyden ja hyvinvoinnin

Työn murros, digitalisaatio ja robotisaatio muuttavat työelämää. Moni toimii joustavasti erilaisten työn muotojen, esimerkiksi yrittämisen ja palkkatyön, välillä.

Sosiaalinen Eurooppa edellyttää menestyviä yrityksiä ja korkeaa työllisyyttä. Työelämää koskevan EU-sääntelyn strategiseksi tavoitteeksi on otettava työllistämisen helpottaminen. Sääntelyyn tarvitaan uusi tasapaino työntekijän suojelun periaatteen ja työmarkkinoiden toimivuuden välille. On varmistettava, ettei EU:n tasolta luoda jäykkyyksiä työmarkkinoille, vaan edistetään yrityskohtaisuutta työehtojen määrittelyssä.

3.1 Sosiaalinen Eurooppa

Euroopan unionin sosiaalinen ulottuvuus on hiljattain saanut uutta painoarvoa. Sosiaalinen Eurooppa ei ole itsestäänselvyys, eikä sitä ole olemassa ilman menestyviä yrityksiä. Työ- ja sosiaalilainsäädännössä on tärkeää kunnioittaa EU:n toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatetta². On pohdittava, onko EU:n tasolla välttämätöntä luoda yhteneväisiä ja tiukkoja säännöksiä laajasti työelämän eri osa-alueille. Työmarkkinoita koskevaa ylisääntelyä tulee välttää, ja paremman sääntelyn periaatteet on huomioitava myös EU:n työ- ja sosiaalilainsäädännössä.

Yritysten globaali kilpailukyky on turvattava. On varmistettava, ettei EU:n tasolta luoda tarpeettomia jäykkyyksiä työmarkkinoille. EU-alueella tulee olla mahdollista sopia työsuhteen ehtoista työpaikoilla paikallisesti sopien. Joustovara on tarpeen, jotta kansalliset erityispiirteet ja erikokoisten yritysten tarpeet voidaan huomioida. Keskimäärin eurooppalaisissa yrityksissä on viisi työntekijää. EU:n työ- ja sosiaalilainsäädännön valmistelussa tulee kuulla EU-tason työmarkkinaosapuolia, ja kuulemisessa pitää huolehtia, että edustettuna on riittävästi eri sidosryhmiä, myös pk-yrityksiä.

Eurooppalainen väestö vanhenee niin nopeasti, että työperäistä maahanmuuttoa tarvitaan. Työvoiman vapaan liikkuvuuden periaatteen mukaisesti työntekijät voivat siirtyä sinne, missä on pulaa työvoimasta sekä osaamisesta. Työvoiman liikkuvuuden edistämiseksi EU:ssa on tärkeää varmistaa, että työntekijät ja yrittäjät ovat riittävän sosiaaliturvan piirissä myös rajoja ylittäessään.

² Toissijaisuusperiaatteen mukaisesti EU-tason ratkaisuihin tulisi tukeutua vain silloin, kun ne ovat tehokkaampia kuin yksittäisten EU-maiden omat toimet kansallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla. Suhteellisuusperiaatteen mukaan EU ei toiminnassaan saa ylittää sitä, mikä on tarpeen perustamissopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. EU:n toimien on siis oltava oikeassa suhteessa niillä tavoiteltuihin päämääriin.

Eurooppalainen ohjausjakso on työkalu, jolla kehitetään jäsenmaiden ta-
louksien toimivuutta EU:ssa asetettujen politiikkatavoitteiden mukaisesti.
Ohjausjakso on osoittautunut toimivaksi välineeksi osoittaa jäsenvaltioiden
kehitystarpeita sosiaalisessa ulottuvuudessa ja tarjota niihin ratkaisuja. Siitä
tulisi luoda aito työkalu jäsenvaltioille vaihtaa hyviä käytäntöjä ja toteuttaa
rakenteellisia uudistuksia. Ohjausjakso mahdollistaa sosiaalisessa ulottu-
vuudessa osalta myös jäsenvaltioiden kansallisten erityispiirteiden huomioi-
misen.

Yrittäjyys on monelle maahanmuuttajalle oiva väylä työelämään ja integroi-
tumiseen. Maahanmuuttajataustaiset yrittäjät tarvitsevat usein erityistä
tukea yrittäjyyden eri vaiheisiin vieraassa toimintaympäristössä ja vieraalla
kielellä. On tärkeää kehittää yrittäjille suunnattuja palveluja niin, että myös
maahanmuuttajayrittäjät hyötyvät niistä ja heidän erityiset tarpeensa
otetaan huomioon. Maahanmuuttajayrittäjyyttä on tärkeä kehittää ja tukea
myös EU:n tasolta.

- Pk-yritysten on oltava edustettuna työ- ja sosiaalilainsäädännön valmistelussa. On tärkeää, että kaikissa työ- ja sosiaalilainsäädäntöä koskevissa aloitteissa kuullaan laajasti EU:n työmarkkinaosapuolia.
- EU:n työ- ja sosiaalilainsäädäntöön on rohkeammin otettava pieniä yrityksiä koskevia erityissäännöksiä ja/tai kevyempää sääntelyä.
- Työ- ja sosiaalilainsäädännön on oltava joustavaa, jotta työnantajien ja työntekijöiden tarpeet voidaan huomioida jäsenvaltioiden käytäntöihin soveltuvalla tavalla. Suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatetta on kunnioitettava.
- Eurooppalaista ohjausjaksoa on kehitettävä, jotta se kannustaa jäsenvaltioita tekemään sosiaalisen ulottuvuuden uudistuksia kansallisiin järjestelmiin. Ohjausjakso ja maakohtaiset suositukset antavat mahdollisuuden ottaa kansallisten järjestelmien erityispiirteet huomioon.
- Työntekijöiden ja yrittäjien liikkuvuutta on sujuvoitettava eikä työn eri muotoja pidä asettaa sosiaaliturvassa perusteetta erilaiseen asemaan rajoja ylittäessään.
- Maahanmuuttajissa on paljon yrittäjäpotentiaalia ja yrittäjyys edistää kotoutumista, joten maahanmuuttajayrittäjyyttä edistäviä palveluja tulee kehittää.

3.2 Osaaminen ja innovaatiot

Tieteellinen tutkimus ja sitä yrittäjyyden kautta käytäntöön siirtävä tuotekehitys ja innovaatiotoiminta sekä osaaminen ovat Euroopan tärkein kasvun ja hyvinvoinnin lähde.

EU:lla on tärkeä rooli eurooppalaisen tutkimus- ja innovaatioyhteistyön edistäjänä. Yritykset ovat korkeakoulujen ja muiden tutkimusorganisaatioiden ohella keskeinen osa eurooppalaisia tutkimus- ja innovaatioekosysteemejä. Pk-yritysten kannalta keskeisiä ohjelmia, kuten EU:n Horisontti Eurooppa -tutkimus- ja innovaatio-ohjelmaa sekä digitaalisen teknologian jalkauttamiseen tähtäävää Digitaalinen Eurooppa -ohjelmaa, on siksi kehitettävä määrätietoisesti. Näiden ohjelmien resursseja on kasvatettava EU:n budjetissa.

Pula osaavasta työvoimasta hidastaa erityisesti pk-yritysten kasvua ympäri Eurooppaa. Vaikka koulutusasiat kuuluvat perustellusti jäsenmaiden toimivaltaan, EU voi vahvistaa eurooppalaista osaamista koordinoimalla jäsenmaiden koulutusyhteistyötä sekä edistämällä opiskelijoiden ja kokeneempien osaajien liikkuvuutta.

Jotta EU voi vastata pahenevaan osaajapulaan, sen ja myös sen jäsenvaltioiden on siirryttävä perinteisestä koulutuspolitiikasta kohti tietoyhteiskunnan tarpeisiin vastaavaa osaamispolitiikkaa.

Osaamispolitiikan on huomioitava perinteisten koulutusinstituutioiden lisäksi myös laajemmat osaamista luovat ekosysteemit, jotka käsittävät myös yritykset ja muut arkiset oppimisen ympäristöt. Lisäksi sen on keskityttävä nykyistä enemmän elinikäiseen oppimiseen. Tätä kehitystä on vauhditettava nimeämällä EU:n osaamispolitiikkaa johtamaan uusi osaamiskomissaari.

Vahvistetaan EU:n tutkimus- ja innovaatio-ohjelma Horisontti Euroopan resursseja ja parannetaan startup- ja pk-yritysten pääsyä ohjelman piiriin.

Pidetään kiinni Horisontti Eurooppa -ohjelman rahoitusperiaatteissa laadun, vaikuttavuuden ja eurooppalaisen lisäarvon ensisijaisuudesta. Ohjelma ei saa olla koheesiopolitiikan väline.

- Varmistetaan startup- ja pk-yritysten pääsy EU:n Digitaalinen Eurooppa -ohjelman piiriin. Ohjelma edistää digitaalisten innovaatioiden jalkauttamista.
- Arvioidaan sääntelyä tehtäessä nykyisten ja uusien normien vaikutukset innovaatioihin.
- Siirrytään koulutuspolitiikasta kohti laajempaa osaamispolitiikkaa ja nimetään tästä vastaamaan osaamiskomissaari.
- Lisätään nuorten opiskelijoiden ja kokeneempien osaajien kansainvälistä liikkuvuutta EU:n Erasmus- ja muiden ohjelmien kautta.

4. Vahva talous luo kestäväää kasvua

Euroopan unionin jäsenmaiden harjoittama talouspolitiikka vaikuttaa suu-
resti sisämarkkinoiden toimintaan. Huonosti koordinoitun talouspolitiikan
seuraukset nähtiin talouskriisissä, joka alkoi vaikuttaa voimakkaasti runsaat
kymmenen vuotta sitten.

Kaikki EU:n 28 jäsenmaata osallistuvat talous- ja rahaliittoon EMUun. Sen
vastuulle kuuluvat talous- ja finanssipolitiikan koordinointi, yhteinen rahapo-
litiikka sekä yhteinen valuutta euro. Talous- ja rahaliitossa EU-maat koordi-
noivat talouspolitiikkaansa eurooppalaisella ohjausjaksolla. Sen avulla on
pyritty kehittämään jäsenmaiden talouksien toimivuutta EU:ssa asetettujen
politiikkatavoitteiden mukaisesti.

Suomi on hyötynyt EMU-jäsenyydestä. Se on vakauttanut suomalaisyri-
tysten toimintaympäristöä ja auttanut talouskasvun ylläpitämisessä ja
hyvinvoinnin rakentamisessa. Suomen edun mukaista on kuitenkin tehostaa
talouspolitiikan koordinointia.

Terve finanssipolitiikka vahvistaa terveen talouskasvun edellytyksiä. Kansal-
liset virheet finanssipolitiikassa voivat aiheuttaa muille rahaliiton jäsenmaille
merkittäviä negatiivisia vaikutuksia, kuten finanssikriisi ja sitä seurannut
eurokriisi osoittivat.

Talouskriisi osoitti, että finanssipolitiikan sääntökirjaa tulee uudistaa ja
että EMUn perusrakenteissa on puutteita. Sääntökirjan tulee kyetä varmis-
tamaan terveen finanssipolitiikan harjoittaminen jäsenmaissa. Talous- ja
rahaliiton perusrakenteet tulee uudistaa. Sen kehittäminen on yksi EU:n
keskeisimmistä hankkeista.

- EU:ssa tarvitaan hyvää kriisien ennaltaehkäisyä ja tehokasta krii-
sinhallintaa. Tämä voi edellyttää integraation syventämistä, mutta ei
saa tarkoittaa rajoittamatonta yhteisvastuuta.
- Suomen tulee osallistua aktiivisesti EMUn kehittämiseen.
- EMUn kehitystyössä Suomen tulee korostaa markkinakuria sekä
jäsenmaiden oman vastuun merkitystä.
- Tärkeimpänä tavoitteena on saada aikaiseksi uudistus, joka edis-
tää terveen talouspolitiikan toteuttamisessa kaikissa EU-maissa.

4.1 Toimivat rahoitusmarkkinat kirittävät kasvua

Toimiva rahoitusjärjestelmä on yhteiskunnan perusasioita. Rahoitusjärjestel-
män toimivuutta voidaan parantaa huolehtimalla, että pankkiunioni saadaan
valmiiksi.

Keskeistä on katkaista pankkien ja valtioiden välinen kohtalonyhteys. Toimivan pankkiunionin avulla varmistetaan eurooppalaisten pankkien riippumattomuus valtioiden velkapapereista. Tämä vähentää veronmaksajien riskejä.

Pääomamarkkinoiden roolia riskienjaossa tulee tehostaa kehittämällä siitä pääomamarkkinaunionia. Siten vahvistetaan Euroopan unionin taloutta ja pääomamarkkinoita sekä turvataan pääoman saanti ja liikkuvuus edistämällä pitkäaikaisia rahoitus- ja sijoitusmahdollisuuksia. Pääomamarkkinaunionilla vahvistetaan EU:n taloutta ja kasvua luomalla houkutteleva investointi-ilmapiiiri.

- Tehokas riskien hajauttaminen on toteutettavissa pankki- ja pääomamarkkinoiden kautta.
- Pankkien vakavaraisuussäätelyä tulee muuttaa valtoriskien osalta niiden todellisia riskejä vastaaviksi.
- Yhteiseen talletussuojaan voidaan edetä vasta, kun pankkisektorin riskejä saadaan merkittävästi vähenemään ja tasaantumaan.

4.2 Pienet ja keskisuuret yritykset tarvitsevat pankkirahoitusta

Yritykset tarvitsevat kehittymiseen ja kasvamiseen rahoitusta. Eurooppalaisessa yritysrahoituksessa erityisesti pankkirahoituksen rooli on suuri. Sen merkitys on sitä suurempi, mitä pienemmistä yrityksistä on kyse.

Finanssikriisin seurauksena pankkien sääntelyä on lisätty ja muutettu ilman kattavaa vaikutusarviointia. Tämä on johtanut siihen, että paloittain toteutettu sääntely on aiheuttanut ennakoimattomia yhteisvaikutuksia. Näiden seurauksena on ajauduttu tilanteeseen, jossa pk-yritysten rahoituksen saamisen ehtona on yhä useammin se, että julkinen toimija osallistuu rahoitukseen. Tämä ei ole toivottavaa.

- EU:ssa tulee kiinnittää aktiivisesti huomiota rahoitussäätelyn kokonaisvaikutuksiin.
- Sääntelyä kehitettäessä tulee ennen kaikkea arvioida vaikutuksia asiakkaisiin.
- Kestävän kasvun kannalta on välttämätöntä korjata pankkien vakavaraisuus- ja maksuvalmiussäätelyä siten, että pankit kykenevät rahoittamaan asiakkaita riittävästi.

4.3 Kestävällä rahoituksella kestävä kasvua

Kestävällä rahoituksella tasoitetaan tietä vihreämpään ja puhtaampaan talouteen ja kasvuun. Rahoitusalan avulla pyritään lujittamaan EU:n talouden kestävyttä ja kilpailukykyä. EU:n rahoitussektorilla on mahdollisuus lisätä

kestävää rahoitusta ja saavuttaa globaali johtoasema alalla. Investointien suuntaaminen kestäväan talouteen on välttämätön edellytys kestävan kehityksen tavoitteiden ja Pariisin ilmastopimuksen toteuttamiselle.

EU:n tavoite on lisätä yksityistä pääomaa rahoittamaan kestäviä investointeja. Tätä edistää komissio esittää yhtenäistä luokitusjärjestelmää, jossa vahvistetaan yhdenmukaiset kriteerit sen määrittämiseksi, onko taloudellinen toiminta ympäristön kannalta kestävä vai ei. Näiden kriteerien mukainen kestävan toiminnan rahoittamiseen luodaan uusia kannustimia.

- Kestävan rahoituksen avulla voidaan suunnata sijoittajien varallisuutta kestäviin kohteisiin.
  - Kestävyysluokitusjärjestelmällä ei saa uhata erilaisten yritysten, kuten pk-yritysten rahoituksen saatavuutta.
  - Kestävan rahoituksen raportoinnin hallinnollinen taakka ei saa kasvaa sellaiseksi, että se rajaa kriteerit täyttäviä pk-yrityksiä pois rahoituksen piiristä.
- Kestävä rahoitus ei saa olla peruste järjestelmäriskiä lisääville riskipainolievennyksille.

4.4 Verotus muutoksessa

Verotus kuuluu EU:n jäsenmaiden toimivaltaan. EU kuitenkin valvoo, että kansallinen verolainsäädäntö on linjassa tiettyjen EU:n politiikkojen kanssa. Veropolitiikalla halutaan edistää talouskasvua, työpaikkojen syntymistä sekä sisämarkkinoiden tasapuolisuutta ja syrjimättömyyttä. EU-maat ovat toistaiseksi sopineet yhdenmukaistetuista linjauksista ja vähimmäisverokannoista arvonnlisäverotuksessa ja tietyissä valmisteveroissa. Myös EU:n omien tulolähteiden lisäämisestä suorilla EU-veroilla on viime vuosina keskusteltu.

Kansainvälinen verotusympäristö on muutoksessa. Digitalisaatio muuttaa yritystoimintaa ja liittyy lähes kaikkeen taloudelliseen aktiviteettiin. Kysymys on siitä, mistä valtion verotulot tulevat jatkossa. EU:n lainsäädäntöä valmisteltaessa tulee ottaa huomioon yritysten globaali toimintaympäristö siten, että EU-maiden yritykset eivät joudu eriarvoiseen asemaan EU:n ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

EU:ssa on käynnissä useita arvonnlisäverotusta uudistavia lainsäädäntöhankkeita, joilla pyritään yksinkertaistamaan alv-menettelyjä, keventämään hallinnollista taakkaa sekä torjumaan alv-petoksia nykyistä tehokkaammin. Arvonnlisäverojärjestelmän uudistamisessa on varmistettava, että se toimii myös pk-yritysten näkökulmasta. Yksinkertaistettujen arvonnlisäveromenettelyiden kohdentaminen pk-yrityksille on tärkeää ja perusteltua. Keskitetyt digitaaliset järjestelmät ja tietokannat auttavat turvaamaan uusien alv-järjestelmien toimivuutta ja tehokkuutta.

Tavoitteet yksinkertaistaa arvonlisäverojärjestelmää, vähentää yritysten hallinnollisia kustannuksia ja tehostaa petosten torjuntaa ovat kannatettavia. Komission ehdottama malli edellyttää kuitenkin huolellista jatkovalmistelua, sillä ehdotettu malli lisäisi erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten kustannuksia. Alv-järjestelmälle asetettujen tavoitteiden tulee toteutua myös käytännössä.

Euroopan komissio on julkaissut suunnitelman tehokkaammasta päätöksenteosta ja määräenemmistöpäätösten (Qualified Majority Voting) käyttöönottamisesta eräissä veroasioissa. Määräenemmistöpäätöksiin siirryttäisiin vaiheittain.

Määräenemmistöpäätöksentekoon siirtymistä on perusteltu muun muassa sillä, että jäsenvaltiot pääsisivät veroasioissa kompromisseihin nopeammin, tehokkaammin ja demokraattisemmin, mikä tehostaisi koko veropolitiikkaa. Määräenemmistöpäätöksellä voi myös esimerkiksi puuttua jäsenvaltioiden harjoittamaan haitalliseen verokilpailuun.

Määräenemmistöpäätöksentekoon siirtyminen tarkoittaisi käytännössä siihen, että suurten jäsenvaltioiden määräysvalta veroasioissa kasvaisi verrattuna pieniin jäsenvaltioihin. Käytännössä tämä voisi merkitä esimerkiksi heikosti valmisteltujen lainsäädäntöhankkeiden menestymistä tai verotusoi-keuden uudelleen jakamista siten, että verotuloja siirtyisi suurempiin jäsenvaltioihin.

- EU:n tulee digitaalisen verotuksen osalta pyrkiä kansainväliseen ratkaisuun OECD:n puitteissa.
- Arvonlisäverotuksen muutoksissa tulee huomioida pienten ja keskisuurten yritysten kansainvälistyminen ja hallinnollisen taakan vähentäminen.
- Määräenemmistöpäätöksentekoon siirtymiseen veroasioissa on suhtauduttava varauksellisesti.

**KESTÄVÄLLÄ RAHOITUKSELLA
KESTÄVÄÄ KASVUA.**

5. Yhteiset EU-varat tukemaan kasvua ja kilpailukykyä

Yhteisten varojen oikeansuuntainen kohdistaminen on entistä tärkeämpää, jos Euroopan unionin budjetti pienenee Ison-Britannian lähdettyä unionista. Euroopan komissio on esittänyt tuntuva leikkausta yhteiseen maatalouspolitiikkaan brexitin jälkeisessä budjetissa. EU:n yhteisen maatalouspolitiikan uudistaminen ja tukien tuottavuuden kriittinen uudelleenarviointi ovat tarpeen. Yhteisten varojen käytön tulee tukea Euroopan tulevaisuuden kannalta lisäarvoa tuovia elementtejä, kuten talouskasvua, työllisyyttä ja pk-yritysten kilpailukyyn kehitystä, eurooppalaista osaamista sekä laaja-alaista tutkimusta ja innovaatiotoimintaa.

Euroopan unionin tutkimuksen ja innovaatioiden Horisontti Eurooppa 2021–2027 -puiteohjelman kokonaisrahoitukseen suunnitellut lisäinvestoinnit ovat tärkeitä. Rahoituksen kasvaessa on sitäkin tärkeämpää pitää kiinni laadun, vaikuttavuuden ja eurooppalaisen lisäarvon ensisijaisuudesta, kun hankerahoitusta jaetaan.

EU:n koheesiopolitiikan tavoite on vähentää kehityseroja alueiden välillä ja luoda hyvinvoinnin edellytyksiä ihmisille, jotka ovat muita heikommassa asemassa. Tutkimus- ja innovaatio-ohjelma ei saa olla koheesiopolitiikan väline.

Koheesiopolitiikka on sen sijaan valjastettava entistä tehokkaammin edistämään talouskasvua, työllisyyttä ja yritysten kilpailukykyä. Koheesiotukien ehdot ja jakosäännöt tulee uudistaa niin, että ne tukevat kilpailukykyä vahvistavia rakenteellisia uudistuksia sekä innovaatiolähtöistä taloutta. Esimerkiksi ajatusta koheesiotukien entistä vahvemmassa ohjautumisesta sellaisille alueille, jotka pystyvät tehokkaasti edistämään EU:n sisäistä kasvua ja luomaan hyötyä koko EU:lle esimerkiksi erikoistumalla, tulee kehittää edelleen.

Tulevalla EU:n rahoitusohjelmakaudella eri ohjelmien synergiaedut on pystyttävä hyödyntämään entistä paremmin. Suorien avustusinstrumenttien, luotto- ja takausinstrumenttien sekä EU-rahoitusohjelmien (ERI, ESIR, H2020) on täydennettävä toisiaan. Erityisesti pk-yrityksille on tärkeää, että tukiohjelmien haku- ja raportointimenettelyjä yksinkertaistaan ja yhdenmukaistetaan.

- Yhteisten varojen käytön tulee tukea Euroopan talouskasvua, työllisyyttä ja pk-yritysten kilpailukyyn kehitystä, eurooppalaista osaamista sekä laaja-alaista tutkimusta ja innovaatiotoimintaa.
- Koheesiotukien ehdot ja jakosäännöt tulee uudistaa niin, että ne tukevat kilpailukykyä vahvistavia rakenteellisia uudistuksia sekä innovaatiolähtöistä taloutta.
- Tulevalla EU:n rahoitusohjelmakaudella eri ohjelmien synergiaedut on pystyttävä hyödyntämään entistä paremmin. Myös haku- ja raportointimenettelyjä tulee yksinkertaistaa ja yhdenmukaistaa.

6. Yritykset tarvitsevat
laadukkaampaa sääntelyä

Euroopan unionin päätöksenteko vaikuttaa suoraan ja välillisesti kaikkiin jäsenmaiden yrityksiin. Suuri osa uudesta kansallisesta lainsäädännöstämme perustuu EU-sääntelyyn. Parhaimmillaan lainsäädäntö lisää taloudellista aktiivisuutta ja parantaa EU:n kilpailukykyä. Toisaalta sääntely voi aiheuttaa myös hallinnollisia ja taloudellisia rasitteita pk-yrityksille. Myös yksityisyyden vahva suosio korostaa tarvetta sääntelytaakan yksinkertaistamiseen ja minimoimiseen.

Toissijaisuusperiaatetta sovelletaan, kun asia ei kuulu Euroopan unionin yksinomaiseen toimivaltaan. Periaatteen mukaisesti määritetään, milloin päätökset on mieluummin tehtävä unionin kuin jäsenvaltioiden tasolla. Toissijaisuusperiaatteen entistä tarkkarajaisempi noudattamisen mahdollistaisi unionille paremmat resurssit keskittyä niihin painopisteisiin, joilla se pystyisi tuottamaan eniten lisäarvoa kansalaisille ja yrityksille, eli olemaan iso isoissa ja pieni pienissä asioissa.

6.1 Lainsäädännön vaikutukset tulee selvittää

Kun EU-lainsäädäntöä laaditaan, lähtökohtana tulee aina olla huolellinen vaikutusarviointi niin, että sääntelyllä vastataan yrittäjien ja kansalaisten todellisiin tarpeisiin. Erityisesti pk-yrityksiin kohdistuvat sääntelyvaikutukset tulee arvioida huolellisesti pk-yritystestin avulla. Pk-yritystestissä arvioidaan eri sääntelyvaihtoehtojen vaikutukset nimenomaan pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Myös Euroopan parlamentin on jatkossa tehtävä vaikutusarvioinnit silloin, kun se esittää merkittäviä muutoksia komission alkuperäisiin ehdotuksiin.

Lisäksi EU-lainsäädäntöprosessin loppumetreillä neuvoston, parlamentin ja komission näkemykset yhteen sovittavien neuvottelujen lopputuloksesta tehtävän vaikutusarvioinnin avulla voitaisiin varmistaa, että viimeistellyn lainsäädäntöehdotuksen vaikutukset eivät poikkea merkittävästi komission vaikutusarvioista ja lainsäädännön tavoitelluista vaikutuksista.

EU-sääntelyn tavoitteet pitää voida saavuttaa yksinkertaisesti ja kevyesti, mahdollisimman pienin kustannuksin. Hallintotaakkaa ei saa lisätä turhilla raportointivelvollisuuksilla. EU:n tulee tarjota riittävät kannusteet yrittäjyydelle, jotta sisämarkkinat toimisivat myös eurooppalaisten kuluttajien näkökulmasta parhaalla mahdollisella tavalla.

Globaalit haasteet ympäristön kestävyudessa, kansainvälisessä kauppapolitiikassa sekä teknologian nopeassa kehityksessä muuttavat pk-yritysten toimintaympäristöä. EU-sääntelyn tulee tukea kasvua, kestävästä kehityksestä sekä teknologian, digitalisaation ja uusien liiketoimintamallien käyttöönottoa.

Sääntely voi edistää mutta myös hidastaa uuden teknologian käyttöönottoa ja hyödyntämistä. Sääntelyä tehtäessä on huomioitava vaikutukset innovaatiotoiminnan kaikkiin vaiheisiin, tutkimuksesta markkinoille siirtämiseen. Sääntäjän tehtävä on mahdollistaa erilaisten teknologioiden ja liiketoimintamallien reilu ja kestäviä lopputuloksia synnyttävä kilpailu, ei asettaa tiettyjä menetelmiä ja malleja toisia edullisempaan asemaan.

Toimintaympäristön muutos vaatii myös sääntelyn toimivuuden ja tuloksellisuuden jatkuvaa tarkastelua. Euroopan komission REFIT-ohjelmalla pyritään varmistamaan, että EU:n lainsäädännöllä tuotetaan tuloksia kansalaisille ja yrityksille tehokkaasti, vaikuttavasti ja mahdollisimman pienin kustannuksin. REFIT-ohjelman tavoitteena on varmistaa, että EU-lainsäädäntö vastaa toimintapoliittisia tavoitteita, se on yksinkertaista eikä aiheuta tarpeetonta byrokratiaa.

EU:n tulee myös entistä aktiivisemmin varmistaa, että jäsenmaat tosiasiallisesti noudattavat sovittua sääntelyä. Sääntöjen rikkomisesta pitää rangaista nopeasti ja tehokkaasti. EU:lla ei ole varaa sääntelyn laiminlyömisestä aiheutuviin markkinoiden vääristymiin.

- EU-lainsäädäntöä laadittaessa lähtökohtana tulee aina olla huolellinen vaikutusarviointi niin, että sääntelyllä vastataan yrittäjien ja kansalaisten todellisiin tarpeisiin. Erityisesti pk-yrityksiin kohdistuvat sääntelyvaikutukset tulee arvioida huolellisesti pk-yritystestien avulla.
- Myös Euroopan parlamentin tulee tehdä vaikutusarvioita muutosesityksistään, joilla muutetaan olennaisesti komission alkuperäistä esitystä. Lisäksi lainsäädäntöprosessin loppuvaiheessa trilogineuvotteluissa voi olla tarpeen tehdä viime käden tiivis vaikutusarvio siitä, saavuttaako neuvoteltu lopputulos komission sille asettamat tavoitteet.
- Toissijaisuusperiaatteen entistä tarkkarajaisempi noudattaminen mahdollistaa unionille paremmat resurssit keskittyä niihin painopisteisiin, joilla se pystyisi tuottamaan eniten lisäarvoa kansalaisille ja yrityksille, eli olemaan iso isoissa ja pieni pienissä asioissa.
- EU-sääntelyn tulee tukea kasvua, kestävästä kehityksestä sekä teknologian, digitalisaation ja uusien liiketoimintamallien käyttöönottoa.
- REFIT-ohjelmaa on syytä kehittää ja tehostaa sille asetettujen tavoitteen saavuttamiseksi.

6.2 Päivitetään Small Business Act (SBA) vastaamaan pk-yrittäjyyden tarpeita

EU:ssa on julkaistu pk-yritysten kannalta useita vaikuttavia ohjelmia ja julistuksia (esimerkiksi Small Business Act ja Entrepreneurship 2020 ac-

tion), tehty pienyritysten kantokyvyille räätälöityjä lainsäädäntöratkaisuja sekä kehitetty sääntelyvaikutusten arviointimenettelyjä. Euroopan unionin pk-yrittäjyysohjelman Small Business Actin (SBA) avulla pk-yritysten markkinoille pääsyä ja rahoituksen saatavuutta on parannettu, hallinnollista taakkaa kevennetty ja yrittäjyyden houkuttelevuutta edistetty EU-tasolla sekä jäsenmaissa.

Moni SBA:n kymmenestä toimintaperiaatteesta vastaa yhä eurooppalaisten pk-yritysten nykypäivän tarpeisiin. Ohjelma vaatii kuitenkin päivitystä. Tarvitaan kokonaisvaltainen uudistus ja suunnitelma, jotta koko EU:n tuotama sääntelyjärjestelmä soveltuu pienille yrityksille ja yrittäjille nykyistä paremmin. Tämän tavoitteen toteuttamiseksi EU:n tulee luoda pk-yritysten sääntelyohjelma.

Hyvä hallinnointi on SBA:n onnistuneen toteutuksen kannalta ratkaisevaa. Tällä hetkellä SBA:n hallinnointimalli perustuu usean osatekijän, kuten SME Envoy -verkoston ja yrittäjyystapahtuma SME Assemblyn, muodostamaan kokonaisuuteen.

Hallintomalli tarvitsee kuitenkin lisää painavuutta, jota voitaisiin lisätä esimerkiksi turvaamalla riittävät resurssit SME Envoy -lähettiläiden toimintaan. Myös Small Business Actin tavoitteiden sitominen vahvemmin eurooppalaisen ohjausjakson prosessiin antaisi ohjelmalle sille kuuluvan painoarvon ja huomion myös kansallisessa politiikassa.

Lisäksi vuotuinen pk-yritystapahtuma SME Assembly tulee uudistaa, jotta se voi tosiasiallisesti toimia sillanrakentajana ja keskusteluareenana EU:n pk-yritysasioissa yrittäjien ja EU-instituutioiden välillä. Erityisen tärkeää on, että Euroopan parlamentti sitoutuu omassa työssään SBA:n periaatteisiin.

- EU:n pk-yrittäjyysohjelman SBA:n päivittäminen tulee aloittaa tällä vaalikaudella.
- SBA:n hallintomalli tarvitsee lisää painavuutta, jota voitaisiin saada sitomalla SBA:n tavoitteet eurooppalaisen ohjausjakson prosessiin.
- SME Envoys -lähettiläsverkoston toimintaan tulee varata riittävät resurssit, ja sen toimintamallia tulee uudistaa pk-järjestöille ja yrittäjille avoimemmaksi toimintakanavaksi. Myös vuosittainen SME Assembly tulee valjastaa vastaamaan paremmin tavoitettaan.
- Euroopan parlamentin tulee sitoutua SBA:n toteuttamiseen.

Euroopan parlamentti

Parlamentin keskeinen tehtävä on toimia lainsäätäjänä yhdessä neuvoston kanssa. Yhteispäätösmenettelyssä nämä hyväksyvät uutta lainsäädäntöä tasavertaisina lainsäätäjinä. Parlamentin verkkosivuilta voi seurata mm. täysistuntojen esityslistoja. Parlamentilla on tiedotustoimisto Suomessa.

EU:n säädöstyypit ovat asetus, direktiivi ja päätös.

Euroopan parlamentti edustaa kansalaisia. Se on ainoa EU:n toimielin, joka valitaan vaaleilla.

Parlamentissa on enintään 751 jäsentä eli meppiä (Member of the European Parliament). Suomesta on tällä hetkellä 13 edustajaa. Toimikausi on viisi vuotta.

Parlamentin jäsenet kuuluvat poliittisiin ryhmiin eli ns. europoluueisiin.

Parlamentin tukemaan pääsihteeristöön kuuluu noin 5 000 virkamiestä.

EP säätää lakeja yhdessä EU:n neuvoston kanssa.

EP hyväksyy mm. kansainväliset sopimukset, kuten tulliliitot.

Euroopan unionin budjetti

Euroopan unionin toiminnan rahoitus perustuu monivuotiseen rahoituskehykseen, jossa esitellään, miten unionin taloudelliset resurssit jaetaan eri poliittisille painopisteille seuraavan seitsemän vuoden ajan. Rahoituskehys antaa varmuuden tulevasta rahoituksesta EU-varojen saajille, joita ovat muun muassa pienet ja keski-suuret yritykset.

Komissio ehdottaa vuosiksi 2021–2027 pitkän aikavälin talousarviota, joka on maksusitoumusmäärärahoina 1 135 miljardia euroa (vuoden 2018 hintoina) eli 1,11 prosenttia suhteessa EU27:n bruttokansantuloon (BKTL). Se luo raamit myös pk-yritysten ohjelmille ja rahoitusvälineille, kuten uudelle tutkimuksen ja innovaatioiden puiteohjelmalle ja Euroopan investointiohjelmalle.

Monivuotisen rahoituskehyksen lisäksi tehdään vuotuinen budjetti. Siinä määrätään Euroopan unionin menot ja tulot yhdeksi vuodeksi. Sillä myös varmistetaan, että EU saa menojensa rahoittamiseen tarvittavat tulot. EU:n vuotuisen talousarvion – menojen ja tulojen – on oltava tasapainossa.

Seuraa meitä verkossa ja somessa
www.yrittajat.fi

 @suomenyrittajat

 www.facebook.com/suomenyrittajat

 @suomenyrittajat

 www.youtube.com/user/yrittajat